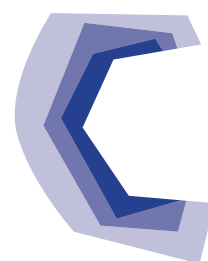

SP-DDO

LESTVICA SAMOPODOBE -
Družina in družinski odnosi

dr. Kristijan Musek Lešnik

SP-DDDO

LESTVICA SAMOPODOBE - Družina in družinski odnosi

dr. Kristijan Musek Lešnik

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

159.9.072

MUSEK Lešnik, Kristijan

SP-DDO : lestvica samopodobe - družina in družinski odnosi /
Kristijan Musek Lešnik. - Ljubljana : IPSOS, 2008

ISBN 978-961-6671-26-2

236796160

KAZALO

KRATEK OPIS LESTVICE	4
OSNOVNI PODATKI O LESTVICI	4
NAVODILO PRED IZPOLNJEVANJEM ODGOVORNIH LISTOV	5
Odgovorni list SP-DDO oc M trenutno stanje - ocene - moška različica	6
Odgovorni list SP-DDO oc D trenutno stanje - ocene - ženska različica	7
Odgovorni list SP-DDO sp M spremembe - moška različica	8
Odgovorni list SP-DDO sp D spremembe - ženska različica	9
Odgovorni list SP-DDO ock M trenutno stanje - ocene - krajša različica - moška različica	10
Odgovorni list SP-DDO ock D trenutno stanje - ocene - krajša različica - ženska različica	11
Odgovorni list SP-DDO opk M trenutno stanje - opisno - krajša različica - moška različica	12
Odgovorni list SP-DDO opk D trenutno stanje - opisno - krajša različica - ženska različica	13
Odgovorni list SP-DDO spk M spremembe - krajša različica - moška različica	14
Odgovorni list SP-DDO spk D spremembe - krajša različica - ženska različica	15
IZHODIŠČA SP-DDO	16
NAVODILA ZA UPORABO IN VREDNOTENJE SP-DDO	17
Ocena samopodobe - družina in družinski odnosi (daljša različica, krajša različica)	18
Ocena sprememb samopodobe - družina in družinski odnosi (daljša različica, krajša različica)	19
Šablone za vrednotenje	21
VIRI IN LITERATURA	22

KRATEK OPIS LESTVICE

Lestvica SP-DDO je namenjena hitremu ugotavljanju tistih vidikov samopodobe učencev in mladostnikov, ki so povezani z družino, družinskimi odnosi in vlogo v družini.

Samopodoba kot zbirka samozaznav in prepričanj o sebi se začne oblikovati v zgodnjem otroštvu. Na njeno oblikovanje vplivajo na eni strani izkušnje otroka ob doseganju različnih pomembnih mejnikov, ki vzbujajo občutek sprejetosti, zmožnosti, kompetentnosti. Na drugi strani jo sooblikujejo povratne informacije pomembnih oseb (staršev, vzgojiteljev, učiteljev) ob teh dosežkih. Kot eno od temeljnih področij osebnosti se torej postopno oblikuje od otroštva dalje in se razvija vse življenje.

Ustrezna pozitivna samopodoba varuje otroke in mladostnike v soočenjih z izzivi okolja in različnimi okoliščinami. Lajša jim upravljanje s konflikti in upiranje negativnim pritiskom okolja. Za otroke in mladostnike z nizko, negativno samopodobo so lahko različni življenjski izzivi vir stresa, občutkov tesnobe in frustracij, njihova zmožnost za spopadanje s težavami in reševanje problemov je lahko okrnjena. V skrajnih okoliščinah lahko izrazito negativna samopodoba in z njo povezano nezaupanje v lastne zmožnosti prispeva k pasivnosti, izključevanju iz socialnih situacij in depresivnosti.

Vidiki samopodobe, ki so povezani z družino in družinskimi odnosi niso le pokazatelj opore, ki jo otrok oziroma mladostnik občuti v svoji družini, pač pa tudi pomemben dejavnik kakovosti odnosov, ki jih vzpostavlja v drugih socialnih sredinah. Občutek sprejetosti in podpore v družini pozitivno vpliva na otrokovo oziroma mladostnikovo blagostanje, pomanjkanje tega občutka lahko močno okrni možnosti za razvoj osebne in socialne čvrstosti.

Lestvica SP-DDO je namenjena psihologom, šolskim svetovalnim delavcem, svetovalnim delavcem in drugim strokovnjakom kot orodje za vpogled v z družino povezano samopodobo oziroma samovrednotenje otrok oziroma mladostnikov. Uporabna je kot pripomoček za prepoznavanje otrok in mladostnikov, ki bi lahko imeli težave na področju z družino povezane samopodobe in samovrednotenja. Primerna je tudi za ugotavljanje splošnega stanja z družino povezane samopodobe otrok oziroma mladostnikov v posameznem razredu ali skupini. Uporablja se v okviru vsakdanje pedagoške dejavnosti, ali svetovalnega oziroma preventivnega procesa za individualno ali skupinsko ocenjevanje telesne samopodobe otrok, učencev in mladostnikov od 10. leta starosti naprej (izjemoma pri otrocih od 8. leta naprej; v takšnem primeru izponjevanje odgovornega lista poteka tekom usmerjenega razgovora, otrokove odgovore pa beleži ocenjevalec).

Lestvica SP-DDO je namenjena kratki oceni z družino povezane samopodobe in ni psihodiagnostični inštrument. Če odgovori posameznega otroka ali mladostnika na lestvici SP-DDO opozorijo na težave z družino povezano samopodobo, je smiselno razmisliti o poglobljeni analizi in obravnavi teh težav, njihovih vzrokov in posledic.

OSNOVNI PODATKI O LESTVICI

Kategorija: - lestvico lahko uporablja šolski psiholog, šolski svetovalni delavec, ali drug strokovnjak na področju svetovanja otrokom in mladostnikom

Starostni razpon: 10 let in naprej

Število postavk: 22 (daljša oblika), 13 (krajša oblika)

Čas izponjevanja: 10 minut (daljša oblika), do 5 minut (krajša oblika)

Čas vrednotenja: do 5 minut

Izpolnjevanje lestvice: samoocenjevanje, ali usmerjeni razgovor (ocenjevalec skozi razgovor vodi učenca oziroma mladostnika od vprašanja do vprašanja in beleži njegove odgovore v odgovorni list)

NAVODILO PRED IZPOLNJEVANJEM ODGOVORNIH LISTOV

Preden učenci oziroma mladostniki začnejo izpolnjevati odgovorne liste, jim podajte navodila:

Odgovorni list SP-DDO oc in odgovorni list SP-DDO ock

V tem vprašalniku so zapisane različne trditve. Kakšna trditev morda zelo drži za vas, kakšna druga trditev morda drži le včasih, kakšna trditev pa morda za vas sploh ne drži.

Dobro preberite vse trditve in pri vsaki obkrožite tisto oceno, ki najbolje opisuje vaše občutke.

Če neka trditev za vas zelo drži, obkrožite številko 5.

Če neka trditev za vas največkrat drži, če bolj drži kot pa ne, obkrožite številko 4.

Če neka trditev za vas včasih drži, včasih pa tudi ne, obkrožite številko 3.

Če neka trditev za vas največkrat ne drži, če drži le malokrat, obkrožite številko 2.

Če neka trditev za vas sploh ne drži, obkrožite številko 1.

Odgovorni list SP-DDO sp in odgovorni list SP-DDO spk

V tem vprašalniku so zapisane različne trditve. Kakšna trditev morda za vas zdaj bolj drži kot včasih, kakšna druga trditev pa morda za vas zdaj drži manj kot včasih. Razmislite, ali so se vaši občutki o sebi kaj spremenili v _____ (na tem mestu določite ustrezen časovni interval, na primer "v zadnjem letu", ali "od začetka šolskega leta"...),

Dobro preberite vse trditve in pri vsaki obkrožite tisto oceno, ki najbolje opisuje vaše občutke.

Če neka trditev za vas zdaj bolj drži kot včasih, obkrožite BOLJ KOT VČASIH.

Če neka trditev za vas zdaj približno enako drži kot včasih, obkrožite ENAKO KOT VČASIH.

Če neka trditev za vas zdaj manj drži kot včasih, obkrožite MANJ KOT VČASIH.

Odgovorni list SP-DDO opk

V tem vprašalniku je zapisanih trinajst različnih trditev. Kakšna trditev morda zelo drži za vas, kakšna druga trditev morda drži le včasih, kakšna trditev pa morda za vas sploh ne drži.

Dobro preberite vse trditve in pri vsaki obkrožite tisto oceno, ki najbolje opisuje vaše občutke.

Če neka trditev za vas zelo drži, obkrožite ZELO DRŽI.

Če neka trditev za vas največkrat drži, če bolj drži kot pa ne, obkrožite NAJVEČKRAT JE TAKO.

Če neka trditev za vas včasih drži, včasih pa tudi ne, obkrožite VČASIH JE TAKO.

Če neka trditev za vas največkrat ne drži, če drži le malokrat, obkrožite NAJVEČKRAT NI TAKO.

Če neka trditev za vas sploh ne drži, obkrožite SPLOH NI TAKO.

Ime in priimek:	Razred:	Datum:
-----------------	---------	--------

Navodilo za izpolnjevanje odgovornega lista

V tem vprašalniku je zapisanih dvaindvajset različnih trditev. Kakšna trditev morda zelo drži za tebe, kakšna druga trditev morda drži le včasih, kakšna trditev pa morda za tebe sploh ne drži.

Dobro preberi vse trditve in pri vsaki obkroži tisto oceno, ki najbolje opisuje tvoje občutke.

Ocene pomenijo:

- 5 - Zelo drži
- 4 - Največkrat je tako
- 3 - Včasih je tako
- 2 - Največkrat ni tako
- 1 - Sploh ni tako

1	Dobro se razumem z mojo družino.	1	2	3	4	5
2	Moja družina me ima rada.	1	2	3	4	5
3	Za mojo družino sem pomemben.	1	2	3	4	5
4	Moja družina spoštuje moje zamisli in želje.	1	2	3	4	5
5	Moja družina je ponosna name.	1	2	3	4	5
6	Moja družina mi zaupa.	1	2	3	4	5
7	Če bi bil drugačen, bi se bolje razumel z mojo družino.	1	2	3	4	5
8	Moja družina je zadovoljna z mano.	1	2	3	4	5
9	Moja družina me razume.	1	2	3	4	5
10	Rad imam mojo družino.	1	2	3	4	5
11	Z vsemi člani moje družine se enako dobro razumem.	1	2	3	4	5
12	Z mojo družino se ne prepiram.	1	2	3	4	5
13	Moja družina se dosti ukvarja z mano.	1	2	3	4	5
14	Moji družini niso všeč stvari, ki jih počnem.	1	2	3	4	5
15	Moji družini sem všeč tak kakršen sem.	1	2	3	4	5
16	Moji družini povzročam težave.	1	2	3	4	5
17	Zaupam moji družini.	1	2	3	4	5
18	Doma imam veliko težav.	1	2	3	4	5
19	Če sem v težavah, mi moja družina pomaga.	1	2	3	4	5
20	Moja družina mi je zelo pomembna.	1	2	3	4	5
21	Moja družina skrbi za mene.	1	2	3	4	5
22	Včasih se sploh ne počutim del moje družine.	1	2	3	4	5

Ime in priimek:	Razred:	Datum:
-----------------	---------	--------

Navodilo za izpolnjevanje odgovornega lista

V tem vprašalniku je zapisanih dvaindvajset različnih trditev. Kakšna trditev morda zelo drži za tebe, kakšna druga trditev morda drži le včasih, kakšna trditev pa morda za tebe sploh ne drži.

Dobro preberi vse trditve in pri vsaki obkroži tisto oceno, ki najbolje opisuje tvoje občutke.

Ocene pomenijo:

- 5 - Zelo drži
- 4 - Največkrat je tako
- 3 - Včasih je tako
- 2 - Največkrat ni tako
- 1 - Sploh ni tako

1	Dobro se razumem z mojo družino.	1	2	3	4	5
2	Moja družina me ima rada.	1	2	3	4	5
3	Za mojo družino sem pomembna.	1	2	3	4	5
4	Moja družina spoštuje moje zamisli in želje.	1	2	3	4	5
5	Moja družina je ponosna name.	1	2	3	4	5
6	Moja družina mi zaupa.	1	2	3	4	5
7	Če bi bila drugačna, bi se bolje razumela z mojo družino.	1	2	3	4	5
8	Moja družina je zadovoljna z mano.	1	2	3	4	5
9	Moja družina me razume.	1	2	3	4	5
10	Rada imam mojo družino.	1	2	3	4	5
11	Z vsemi člani moje družine se enako dobro razumem.	1	2	3	4	5
12	Z mojo družino se ne prepiram.	1	2	3	4	5
13	Moja družina se dosti ukvarja z mano.	1	2	3	4	5
14	Moji družini niso všeč stvari, ki jih počnem.	1	2	3	4	5
15	Moji družini sem všeč takšna kakršna sem.	1	2	3	4	5
16	Moji družini povzročam težave.	1	2	3	4	5
17	Zaupam moji družini.	1	2	3	4	5
18	Doma imam veliko težav.	1	2	3	4	5
19	Če sem v težavah, mi moja družina pomaga.	1	2	3	4	5
20	Moja družina mi je zelo pomembna.	1	2	3	4	5
21	Moja družina skrbi za mene.	1	2	3	4	5
22	Včasih se sploh ne počutim del moje družine.	1	2	3	4	5

Ime in priimek:	Razred:	Datum:
-----------------	---------	--------

Navodilo za izpolnjevanje odgovornega lista

V tem vprašalniku je zapisanih dvaindvajset različnih trditev. Kakšna trditev morda za tebe zdaj bolj drži kot včasih, kakšna druga trditev pa morda za tebe zdaj drži manj kot včasih.

Dobro preberi vse trditve in pri vsaki obkroži tisto oceno, ki najbolje opisuje tvoje občutke.

1	Dobro se razumem z mojo družino.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
2	Moja družina me ima rada.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
3	Za mojo družino sem pomemben.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
4	Moja družina spoštuje moje zamisli in želje.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
5	Moja družina je ponosna name.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
6	Moja družina mi zaupa.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
7	Če bi bil drugačen, bi se bolje razumel z mojo družino.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
8	Moja družina je zadovoljna z mano.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
9	Moja družina me razume.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
10	Rad imam mojo družino.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
11	Z vsemi člani moje družine se enako dobro razumem.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
12	Z mojo družino se ne prepiram.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
13	Moja družina se dosti ukvarja z mano.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
14	Moji družini niso všeč stvari, ki jih počnem.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
15	Moji družini sem všeč tak kakršen sem.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
16	Moji družini povzročam težave.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
17	Zaupam moji družini.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
18	Doma imam veliko težav.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
19	Če sem v težavah, mi moja družina pomaga.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
20	Moja družina mi je zelo pomembna.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
21	Moja družina skrbi za mene.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
22	Včasih se sploh ne počutim del moje družine.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>

Ime in priimek:	Razred:	Datum:
-----------------	---------	--------

Navodilo za izpolnjevanje odgovornega lista

V tem vprašalniku je zapisanih dvaindvajset različnih trditev. Kakšna trditev morda za tebe zdaj bolj drži kot včasih, kakšna druga trditev pa morda za tebe zdaj drži manj kot včasih.

Dobro preberi vse trditve in pri vsaki obkroži tisto oceno, ki najbolje opisuje tvoje občutke.

1	Dobro se razumem z mojo družino.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
2	Moja družina me ima rada.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
3	Za mojo družino sem pomembna.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
4	Moja družina spoštuje moje zamisli in želje.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
5	Moja družina je ponosna name.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
6	Moja družina mi zaupa.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
7	Če bi bila drugačna, bi se bolje razumela z mojo družino.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
8	Moja družina je zadovoljna z mano.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
9	Moja družina me razume.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
10	Rada imam mojo družino.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
11	Z vsemi člani moje družine se enako dobro razumem.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
12	Z mojo družino se ne prepiram.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
13	Moja družina se dosti ukvarja z mano.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
14	Moji družini niso všeč stvari, ki jih počnem.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
15	Moji družini sem všeč takšna kakršna sem.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
16	Moji družini povzročam težave.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
17	Zaupam moji družini.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
18	Doma imam veliko težav.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
19	Če sem v težavah, mi moja družina pomaga.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
20	Moja družina mi je zelo pomembna.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
21	Moja družina skrbi za mene.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
22	Včasih se sploh ne počutim del moje družine.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>

Ime in priimek:	Razred:	Datum:
-----------------	---------	--------

Navodilo za izpolnjevanje odgovornega lista

V tem vprašalniku je zapisanih trinajst različnih trditev. Kakšna trditev morda zelo drži za tebe, kakšna druga trditev morda drži le včasih, kakšna trditev pa morda za tebe sploh ne drži.

Dobro preberi vse trditve in pri vsaki obkroži tisto oceno, ki najbolje opisuje tvoje občutke.

Ocene pomenijo:

- 5 - Zelo drži
- 4 - Največkrat je tako
- 3 - Včasih je tako
- 2 - Največkrat ni tako
- 1 - Sploh ni tako

1	Dobro se razumem z mojo družino.	1	2	3	4	5
2	Za mojo družino sem pomemben.	1	2	3	4	5
3	Moja družina spoštuje moje zamisli in želje.	1	2	3	4	5
4	Moja družina mi zaupa.	1	2	3	4	5
5	Če bi bil drugačen, bi se bolje razumel z mojo družino.	1	2	3	4	5
6	Z mojo družino se ne prepiram.	1	2	3	4	5
7	Moji družini niso všeč stvari, ki jih počnem.	1	2	3	4	5
8	Moji družini povzročam težave.	1	2	3	4	5
9	Zaupam moji družini.	1	2	3	4	5
10	Doma imam veliko težav.	1	2	3	4	5
11	Če sem v težavah, mi moja družina pomaga.	1	2	3	4	5
12	Moja družina skrbi za mene.	1	2	3	4	5
13	Včasih se sploh ne počutim del moje družine.	1	2	3	4	5

Ime in priimek:	Razred:	Datum:
-----------------	---------	--------

Navodilo za izpolnjevanje odgovornega lista

V tem vprašalniku je zapisanih trinajst različnih trditev. Kakšna trditev morda zelo drži za tebe, kakšna druga trditev morda drži le včasih, kakšna trditev pa morda za tebe sploh ne drži.

Dobro preberi vse trditve in pri vsaki obkroži tisto oceno, ki najbolje opisuje tvoje občutke.

Ocene pomenijo:

- 5 - Zelo drži
- 4 - Največkrat je tako
- 3 - Včasih je tako
- 2 - Največkrat ni tako
- 1 - Sploh ni tako

1	Dobro se razumem z mojo družino.	1	2	3	4	5
2	Za mojo družino sem pomembna.	1	2	3	4	5
3	Moja družina spoštuje moje zamisli in želje.	1	2	3	4	5
4	Moja družina mi zaupa.	1	2	3	4	5
5	Če bi bila drugačna, bi se bolje razumela z mojo družino.	1	2	3	4	5
6	Z mojo družino se ne prepiram.	1	2	3	4	5
7	Moji družini niso všeč stvari, ki jih počnem.	1	2	3	4	5
8	Moji družini povzročam težave.	1	2	3	4	5
9	Zaupam moji družini.	1	2	3	4	5
10	Doma imam veliko težav.	1	2	3	4	5
11	Če sem v težavah, mi moja družina pomaga.	1	2	3	4	5
12	Moja družina skrbi za mene.	1	2	3	4	5
13	Včasih se sploh ne počutim del moje družine.	1	2	3	4	5

Ime in priimek:	Razred:	Datum:
-----------------	---------	--------

Navodilo za izpolnjevanje odgovornega lista

V tem vprašalniku je zapisanih trinajst različnih trditev.

Kakšna trditev morda zelo drži za tebe, kakšna druga trditev morda drži le včasih, kakšna trditev pa morda za tebe sploh ne drži.

Dobro preberi vse trditve in pri vsaki obkroži tisto oceno, ki najbolje opisuje tvoje občutke.

1	Dobro se razumem z mojo družino.	<i>sploh ni tako</i>	<i>največkrat ni tako</i>	<i>včasih je tako</i>	<i>največkrat je tako</i>	<i>zelo drži</i>
2	Za mojo družino sem pomemben.	<i>sploh ni tako</i>	<i>največkrat ni tako</i>	<i>včasih je tako</i>	<i>največkrat je tako</i>	<i>zelo drži</i>
3	Moja družina spoštuje moje zamisli in želje.	<i>sploh ni tako</i>	<i>največkrat ni tako</i>	<i>včasih je tako</i>	<i>največkrat je tako</i>	<i>zelo drži</i>
4	Moja družina mi zaupa.	<i>sploh ni tako</i>	<i>največkrat ni tako</i>	<i>včasih je tako</i>	<i>največkrat je tako</i>	<i>zelo drži</i>
5	Če bi bil drugačen, bi se bolje razumel z mojo družino.	<i>sploh ni tako</i>	<i>največkrat ni tako</i>	<i>včasih je tako</i>	<i>največkrat je tako</i>	<i>zelo drži</i>
6	Z mojo družino se ne prepiram.	<i>sploh ni tako</i>	<i>največkrat ni tako</i>	<i>včasih je tako</i>	<i>največkrat je tako</i>	<i>zelo drži</i>
7	Moji družini niso všeč stvari, ki jih počnem.	<i>sploh ni tako</i>	<i>največkrat ni tako</i>	<i>včasih je tako</i>	<i>največkrat je tako</i>	<i>zelo drži</i>
8	Moji družini povzročam težave.	<i>sploh ni tako</i>	<i>največkrat ni tako</i>	<i>včasih je tako</i>	<i>največkrat je tako</i>	<i>zelo drži</i>
9	Zaupam moji družini.	<i>sploh ni tako</i>	<i>največkrat ni tako</i>	<i>včasih je tako</i>	<i>največkrat je tako</i>	<i>zelo drži</i>
10	Doma imam veliko težav.	<i>sploh ni tako</i>	<i>največkrat ni tako</i>	<i>včasih je tako</i>	<i>največkrat je tako</i>	<i>zelo drži</i>
11	Če sem v težavah, mi moja družina pomaga.	<i>sploh ni tako</i>	<i>največkrat ni tako</i>	<i>včasih je tako</i>	<i>največkrat je tako</i>	<i>zelo drži</i>
12	Moja družina skrbi za mene.	<i>sploh ni tako</i>	<i>največkrat ni tako</i>	<i>včasih je tako</i>	<i>največkrat je tako</i>	<i>zelo drži</i>
13	Včasih se sploh ne počutim del moje družine.	<i>sploh ni tako</i>	<i>največkrat ni tako</i>	<i>včasih je tako</i>	<i>največkrat je tako</i>	<i>zelo drži</i>

Ime in priimek:	Razred:	Datum:
-----------------	---------	--------

Navodilo za izpolnjevanje odgovornega lista

V tem vprašalniku je zapisanih trinajst različnih trditev.

Kakšna trditev morda zelo drži za tebe, kakšna druga trditev morda drži le včasih, kakšna trditev pa morda za tebe sploh ne drži.

Dobro preberi vse trditve in pri vsaki obkroži tisto oceno, ki najbolje opisuje tvoje občutke.

1	Dobro se razumem z mojo družino.	<i>sploh ni tako</i>	<i>največkrat ni tako</i>	<i>včasih je tako</i>	<i>največkrat je tako</i>	<i>zelo drži</i>
2	Za mojo družino sem pomembna.	<i>sploh ni tako</i>	<i>največkrat ni tako</i>	<i>včasih je tako</i>	<i>največkrat je tako</i>	<i>zelo drži</i>
3	Moja družina spoštuje moje zamisli in želje.	<i>sploh ni tako</i>	<i>največkrat ni tako</i>	<i>včasih je tako</i>	<i>največkrat je tako</i>	<i>zelo drži</i>
4	Moja družina mi zaupa.	<i>sploh ni tako</i>	<i>največkrat ni tako</i>	<i>včasih je tako</i>	<i>največkrat je tako</i>	<i>zelo drži</i>
5	Če bi bila drugačna, bi se bolje razumela z mojo družino	<i>sploh ni tako</i>	<i>največkrat ni tako</i>	<i>včasih je tako</i>	<i>največkrat je tako</i>	<i>zelo drži</i>
6	Z mojo družino se ne prepiram.	<i>sploh ni tako</i>	<i>največkrat ni tako</i>	<i>včasih je tako</i>	<i>največkrat je tako</i>	<i>zelo drži</i>
7	Moji družini niso všeč stvari, ki jih počnem.	<i>sploh ni tako</i>	<i>največkrat ni tako</i>	<i>včasih je tako</i>	<i>največkrat je tako</i>	<i>zelo drži</i>
8	Moji družini povzročam težave.	<i>sploh ni tako</i>	<i>največkrat ni tako</i>	<i>včasih je tako</i>	<i>največkrat je tako</i>	<i>zelo drži</i>
9	Zaupam moji družini.	<i>sploh ni tako</i>	<i>največkrat ni tako</i>	<i>včasih je tako</i>	<i>največkrat je tako</i>	<i>zelo drži</i>
10	Doma imam veliko težav.	<i>sploh ni tako</i>	<i>največkrat ni tako</i>	<i>včasih je tako</i>	<i>največkrat je tako</i>	<i>zelo drži</i>
11	Če sem v težavah, mi moja družina pomaga.	<i>sploh ni tako</i>	<i>največkrat ni tako</i>	<i>včasih je tako</i>	<i>največkrat je tako</i>	<i>zelo drži</i>
12	Moja družina skrbi za mene.	<i>sploh ni tako</i>	<i>največkrat ni tako</i>	<i>včasih je tako</i>	<i>največkrat je tako</i>	<i>zelo drži</i>
13	Včasih se sploh ne počutim del moje družine.	<i>sploh ni tako</i>	<i>največkrat ni tako</i>	<i>včasih je tako</i>	<i>največkrat je tako</i>	<i>zelo drži</i>

Ime in priimek:	Razred:	Datum:
-----------------	---------	--------

Navodilo za izpolnjevanje odgovornega lista

V tem vprašalniku je zapisanih trinajst različnih trditev.

Kakšna trditev morda za tebe zdaj bolj drži kot včasih, kakšna druga trditev pa morda za tebe zdaj drži manj kot včasih.

Dobro preberi vse trditve in pri vsaki obkroži tisto oceno, ki najbolje opisuje tvoje občutke.

1	Dobro se razumem z mojo družino.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
2	Za mojo družino sem pomemben.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
3	Moja družina spoštuje moje zamisli in želje.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
4	Moja družina mi zaupa.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
5	Če bi bil drugačen, bi se bolje razumel z mojo družino.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
6	Z mojo družino se ne prepiram.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
7	Moji družini niso všeč stvari, ki jih počnem.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
8	Moji družini povzročam težave.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
9	Zaupam moji družini.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
10	Doma imam veliko težav.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
11	Če sem v težavah, mi moja družina pomaga.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
12	Moja družina skrbi za mene.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
13	Včasih se sploh ne počutim del moje družine.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>

Ime in priimek:	Razred:	Datum:
-----------------	---------	--------

Navodilo za izpolnjevanje odgovornega lista

V tem vprašalniku je zapisanih trinajst različnih trditev.

Kakšna trditev morda za tebe zdaj bolj drži kot včasih, kakšna druga trditev pa morda za tebe zdaj drži manj kot včasih.

Dobro preberi vse trditve in pri vsaki obkroži tisto oceno, ki najbolje opisuje tvoje občutke.

1	Dobro se razumem z mojo družino.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
2	Za mojo družino sem pomembna.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
3	Moja družina spoštuje moje zamisli in želje.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
4	Moja družina mi zaupa.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
5	Če bi bila drugačna, bi se bolje razumela z mojo družino.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
6	Z mojo družino se ne prepiram.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
7	Moji družini niso všeč stvari, ki jih počnem.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
8	Moji družini povzročam težave.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
9	Zaupam moji družini.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
10	Doma imam veliko težav.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
11	Če sem v težavah, mi moja družina pomaga.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
12	Moja družina skrbi za mene.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>
13	Včasih se sploh ne počutim del moje družine.	<i>bolj kot včasih</i>	<i>enako kot včasih</i>	<i>manj kot včasih</i>

IZHODIŠČA SP-DDO

Samopodoba je celovito mnenje, ki ga imamo o sebi, vrednost, ki si jo pripisujemo, odnos do samega sebe. V psihologiji je opredeljena kot "organizirana celota lastnosti, potez, občutij, podob, stališč, sposobnosti in drugih psihičnih vsebin, ki jih posameznik pripisuje sebi" (Kobal Grum, 2000). Samopodoba je pomemben pokazatelj otrokovega in mladostnikovega duševnega zdravja in trdnosti. Poleg tega napoveduje tudi kakovost njegovega prilagajanja v poznejšem življenju.

Vidiki samopodobe, ki so povezani z družino in družinskimi odnosi, niso le pokazatelj opore, ki jo otrok oziroma mladostnik občuti v svoji družini, pač pa so tudi pomemben dejavnik odnosov, ki jih vzpostavlja v drugih socialnih sredinah. Občutek sprejetosti in podpore v družini pozitivno vpliva na otrokovo oziroma mladostnikovo blagostanje; pomanjkanje tega občutka lahko močno okrnji možnosti za razvoj osebne in socialne čvrstosti.

Samopodoba kot zbirka naših samozaznav in prepričanj o sebi se začne oblikovati v zgodnjem otroštvu in se kot eno od temeljnih področij osebnosti postopno razvija vse življenje. Na njeno oblikovanje vplivajo na eni strani izkušnje otroka ob doseganju različnih pomembnih mejnikov, ki vzbujajo občutek zmožnosti, kompetentnosti. Na drugi strani nanjo vplivajo povratne informacije pomembnih oseb (staršev, vzgojiteljev, učiteljev) ob teh dosežkih.

Samopodoba je pomemben del osebnosti v vsakem življenjskem obdobju in v vsaki situaciji. V različnih fazah obdobja otroštva in mladostništva se različno intenzivno razvija. Na eni strani se vse bolj utrjuje, na drugi strani je občutljiva za nove pomembne izkušnje in doživetja. Obenem pa vse bolj determinira nova pričakovanja in interpretacije, ki jih otrok ali mladostnik pripiše novo doživetim izkušnjam.

Ustrezna pozitivna samopodoba varuje otroke in mladostnike v soočenjih z različnimi izzivi okolja in okoliščinami. Pozitivna samopodoba otrokom in mladostnikom olajšuje upravljanje s konflikti in upiranje negativnim pritiskom okolja. Za otroke in mladostnike z nizko, negativno samopodobo so lahko različni življenjski izzivi vir stresa, občutkov tesnobe in frustracij, njihova zmožnost za spopadanje s težavami in reševanje problemov je lahko okrnjena. V skrajnih okoliščinah lahko izrazito negativna samopodoba in z njo povezano nezaupanje v lastne zmožnosti prispeva k pasivnosti, izključevanju iz socialnih situacij in depresivnosti.

Odnos do lastne osebnosti je temelj odnosa do drugih ljudi in do sveta nasploh. Nizka oziroma negativna samopodoba lahko ovira otroka oziroma mladostnika pri preizkušanju novih stvari. Sproži lahko pojavljanje negativnih izjav o sebi, ki še dodatno utrjujejo občutek nekompetentnosti in okrnjenih zmožnosti, hkrati pa kot samouresničujoče prerokbe vplivajo na negativne izide novih izkušenj. Med njenimi možnimi korelati so nizka vztrajnost, nizka frustracijska toleranca, podredljivost oziroma submisivnost, pretirana kritičnost in hitro samorazočaranje. Otroci in mladostniki z nizko samopodobo lahko zaznavajo male ovire kot velike, občasne težave pa kot trajne neugodne in nevzdržne razmere, kar se lahko povezuje s splošnim občutkom pesimizma in odsotnostjo pozitivnih pričakovanj.

Otrok ali mladostnik z visoko, pozitivno samopodobo ponavadi bolj uživa v stikih z drugimi, enako dobro se lahko počuti v skupini kot takrat, ko sledi lastnim ciljem. Tudi občasna nezadovoljstva z lastnimi dosežki zna izraziti brez samozaničevanja ali zmanjševanja lastne vrednosti. Bolje kot razume svoje moči, lažje se sooči s svojimi pomanjkljivostmi in jih premaguje. Pozitivna pričakovanja, ki se uresničijo skozi pozitivne izkušnje, ga vodijo k bolj optimističnemu gledanju na sebe in na svet okrog sebe.

NAVODILA ZA UPORABO IN VREDNOTENJE SP-DDO

Kategorija: **S** - lestvico lahko uporablja šolski psiholog, šolski svetovalni delavec, ali drug strokovnjak na področju svetovanja otrokom in mladostnikom

Starostni razpon: 10 let in naprej

Število postavk: 22 (daljša oblika), 13 (krajša oblika)

Čas izponjevanja: 10 minut (daljša oblika), do 5 minut (krajša oblika)

Čas vrednotenja: do 5 minut

Izpolnjevanje lestvice: samoocenjevanje, ali usmerjeni razgovor (ocenjevalec skozi razgovor vodi učenca oziroma mladostnika od vprašanja do vprašanja in beleži njegove odgovore v odgovorni list)

Lestvica je namenjena ugotavljanju z družino in družinskimi odnosi povezane samopodobe otrok in mladostnikov.

Namenjena je psihologom, šolskim svetovalnim delavcem, svetovalnim delavcem in drugim strokovnjakom kot orodje za vpogled v z družino povezano samopodobo oziroma samovrednotenje otrok oziroma mladostnikov. Uporabna je kot pripomoček za prepoznavanje otrok in mladostnikov, ki bi lahko imeli težave na področju z družino povezano samopodobe in samovrednotenja. Primerna je tudi za ugotavljanje splošnega stanja z družino povezano samopodobe otrok oziroma mladostnikov v posameznem razredu ali skupini.

Lestvica se lahko uporablja v okviru vsakdanje pedagoške dejavnosti, ali svetovalnega oziroma preventivnega procesa za individualno ali skupinsko ocenjevanje z družino povezano samopodobe otrok, učencev in mladostnikov od 10. leta starosti naprej (izjemoma pri otrocih od 8. leta naprej; v takšnem primeru izponjevanje odgovornega lista poteka tekom usmerjenega razgovora, otrokove odgovore pa beleži ocenjevalec). Starejši otroci in mladostniki lestvico izpolnjujejo sami, bodisi po navodilih odrasle osebe, bodisi sami preberejo navodila, če presodite, da jih bodo razumeli in ne potrebujejo posebnih navodil. Pri mlajših otrocih, ali otrocih s težavami z branjem in razumevanjem, lahko lestvico izpolnjuje učitelj ali svetovalni delavec, ki otroka usmerja od vprašanja do vprašanja v obliki vodenega razgovora.

Lestvica SP-DDO je namenjena splošni oceni z družino povezano samopodobe in ni psihodiagnostični inštrument. Če odgovori posameznega otroka ali mladostnika na lestvici SP-DDO opozorijo na težave z družino povezano samopodobe, je smiselno razmisliti o poglobljeni analizi in obravnavi teh težav, njihovih vzrokov in posledic.

Lestvica SP-DDO je oblikovana v dveh različicah. Daljša različica lestvice ima 22 postavk, krajša različica pa 13 postavk.

Lestvica SP-DDO daje dva pomembna podatka:

- a) oceno trenutne z družino povezano samopodobe
- b) primerjalna ocena z družino povezano samopodobe v primerjavi s preteklostjo

Ocena trenutne z družino povezane samopodobe - daljša (odgovorni list SP-DDO oc)

Oceno trenutne z družino povezane samopodobe predstavlja vsota ocen za vse postavke lestvice. Pri tem najprej pretvorimo ocene pri postavkah, ki se točkujejo nasprotno (glej Opozorilo 1). Pri interpretaciji odgovorov posameznega učenca bodite posebej pozorni na skrajne odgovore, ki opozarjajo na negativno samopodobo (glej Opozorilo 2).

Opozorilo 1: Postavke številka 7, 14, 16, 18 in 22 se točkujejo nasprotno (odgovor 1 velja 5 točk, odgovor 2 velja 4 točke, odgovor 3 velja 3 točke, odgovor 4 velja 2 točki, odgovor 5 velja 1 točko).

Opozorilo 2: Vsak odgovor 5 (oziroma 1 pri nasprotno točkovanih postavkah) lahko opozarja na morebitne težave s samopodobo; tudi če se odgovor 4 (oziroma 2 pri nasprotno točkovanih postavkah) pojavi pri več kot treh postavkah, je smiselno razmisliti o poglobljeni analizi morebitnih otrokovih oziroma mladostnikovih težav na področju telesne samopodobe.

Pomen ocen:	Rezultat od 99 do 110	<i>izrazito visoka z družino povezana samopodoba</i>
	Rezultat od 87 do 98	<i>visoka z družino povezana samopodoba</i>
	Rezultat od 65 do 86	<i>pozitivna z družino povezana samopodoba</i>
	Rezultat od 57 do 64	<i>ranljiva z družino povezana samopodoba</i>
	Rezultat od 45 do 56	<i>nizka z družino povezana samopodoba</i>
	Rezultat od 22 do 44	<i>izrazito nizka z družino povezana samopodoba</i>

Ocena trenutne z družino povezane samopodobe - krajša (odgovorni list SP-DDO ock, odgovorni list SP-DDO opk)

Oceno trenutne z družino povezane samopodobe predstavlja vsota ocen za vse postavke lestvice (odgovori na odgovornem listu SP-Š op se vrednotijo po ključu: ZELO DRŽI - 5 točk, NAJVEČKRAT JE TAKO - 4 točke, VČASIH JE TAKO - 3 točke, NAJVEČKRAT NI TAKO - 2 točki, SPLOH NI TAKO - 1 točka). Pri tem je treba najprej pretvoriti ocene pri postavkah, ki se točkujejo nasprotno (glej Opozorilo 3). Pri interpretaciji odgovorov posameznega učenca bodite posebej pozorni na skrajne odgovore, ki opozarjajo na negativno samopodobo (glej Opozorilo 4).

Opozorilo 3: Postavke številka 5, 7, 8, 10 in 13 se točkujejo nasprotno (odgovor 1 velja 5 točk, odgovor 2 velja 4 točke, odgovor 3 velja 3 točke, odgovor 4 velja 2 točki, odgovor 5 velja 1 točko).

Opozorilo 4: Vsak odgovor 5 (oziroma 1 pri nasprotno točkovanih postavkah) lahko opozarja na morebitne težave s samopodobo; tudi če se odgovor 4 (oziroma 2 pri nasprotno točkovanih postavkah) pojavi pri več kot treh postavkah, je smiselno razmisliti o poglobljeni analizi morebitnih otrokovih oziroma mladostnikovih težav na področju telesne samopodobe.

Pomen ocen:	Rezultat od 59 do 65	<i>izrazito visoka z družino povezana samopodoba</i>
	Rezultat od 52 do 58	<i>visoka z družino povezana samopodoba</i>
	Rezultat od 39 do 51	<i>pozitivna z družino povezana samopodoba</i>
	Rezultat od 33 do 38	<i>ranljiva z družino povezana samopodoba</i>
	Rezultat od 26 do 32	<i>nizka z družino povezana samopodoba</i>
	Rezultat od 13 do 25	<i>izrazito nizka z družino povezana samopodoba</i>

Ocena sprememb z družino povezane samopodobe daljša različica (odgovorni list SP-DDO sp)

Oceno spremembe z družino povezane samopodobe dobimo, če število odgovorov MANJ KOT VČASIH primerjamo s številom odgovorov BOLJ KOT VČASIH. Pri tem je treba najprej pretvoriti ocene pri postavkah, ki se točkujejo nasprotno (glej Opozorilo 5).

Časovno obdobje v katerem ugotavljamo spremembe z družino povezane samopodobe, ni vnaprej določeno; ustrezno časovno obdobje določite preden učenci oziroma mladostniki začnejo izpolnjevati odgovorni list (glej Opozorilo 6).

Opozorilo 5: Postavke številka 7, 14, 16, 18 in 22 se točkujejo nasprotno (odgovor BOLJ KOT VČASIH se prišteje vsoti drugih odgovorov MANJ KOT VČASIH, odgovor MANJ KOT VČASIH se prišteje vsoti drugih odgovorov BOLJ KOT VČASIH).

Opozorilo 6. Po presoji lahko določite katero koli primerno časovno obdobje za primerjavo (leto, pol leta, trije meseci, mesec, sedanje stanje lahko na primer primerjate z začetkom šolskega leta, prejšnjim šolskim letom, ipd.).

Pomen odgovorov:

Število odgovorov BOLJ KOT VČASIH za 11 ali več presega število odgovorov MANJ KOT VČASIH:
zelo visok porast pozitivnih vidikov z družino povezane samopodobe

Število odgovorov BOLJ KOT VČASIH za 7 do 10 presega število odgovorov MANJ KOT VČASIH:
visok porast pozitivnih vidikov z družino povezane samopodobe

Število odgovorov BOLJ KOT VČASIH za 3 do 6 presega število odgovorov MANJ KOT VČASIH:
zmeren porast pozitivnih vidikov z družino povezane samopodobe

Število odgovorov BOLJ KOT VČASIH se največ za 2 razlikuje od števila odgovorov MANJ KOT VČASIH:
relativno stabilna in nespremenljiva z družino povezana samopodoba

Število odgovorov MANJ KOT VČASIH za 3 do 6 presega število odgovorov BOLJ KOT VČASIH:
zmeren upad pozitivnih vidikov z družino povezane samopodobe

Število odgovorov MANJ KOT VČASIH za 7 do 10 presega število odgovorov BOLJ KOT VČASIH:
občuten upad pozitivnih vidikov z družino povezane samopodobe

Število odgovorov MANJ KOT VČASIH za 11 ali več presega število odgovorov BOLJ KOT VČASIH:
zelo izrazit upad pozitivnih vidikov z družino povezane samopodobe

Ocena sprememb z družino povezane samopodobe krajša različica (odgovorni list SP-DDO spk)

Oceno spremembe z družino povezane samopodobe dobimo, če število odgovorov MANJ KOT VČASIH primerjamo s številom odgovorov BOLJ KOT VČASIH. Pri tem je treba najprej pretvoriti ocene pri postavkah, ki se točkujejo nasprotno (glej Opozorilo 7).

Časovno obdobje v katerem ugotavljamo spremembe z družino povezane samopodobe, ni vnaprej določeno; ustrezno časovno obdobje določite preden učenci oziroma mladostniki začnejo izpolnjevati odgovorni list (glej Opozorilo 8).

Opozorilo 7: Postavke številka 5, 7, 8, 10 in 13 se točkujejo nasprotno (odgovor BOLJ KOT VČASIH se prišteje vsoti drugih odgovorov MANJ KOT VČASIH, odgovor MANJ KOT VČASIH se prišteje vsoti drugih odgovorov BOLJ KOT VČASIH).

Opozorilo 8. Po presoji lahko določite katero koli primerno časovno obdobje za primerjavo (leto, pol leta, trije meseci, mesec, sedanje stanje lahko na primer primerjate z začetkom šolskega leta, prejšnjim šolskim letom, ipd.).

Pomen odgovorov:

Število odgovorov BOLJ KOT VČASIH za 7 ali več presega število odgovorov MANJ KOT VČASIH:
zelo visok porast pozitivnih vidikov z družino povezane samopodobe

Število odgovorov BOLJ KOT VČASIH za 4 do 6 presega število odgovorov MANJ KOT VČASIH:
visok porast pozitivnih vidikov z družino povezane samopodobe

Število odgovorov BOLJ KOT VČASIH za 2 do 3 presega število odgovorov MANJ KOT VČASIH:
zmeren porast pozitivnih vidikov z družino povezane samopodobe

Število odgovorov BOLJ KOT VČASIH se največ za 1 razlikuje od števila odgovorov MANJ KOT VČASIH:
relativno stabilna in nespremenljiva z družino povezana samopodoba

Število odgovorov MANJ KOT VČASIH za 2 do 3 presega število odgovorov BOLJ KOT VČASIH:
zmeren upad pozitivnih vidikov z družino povezane samopodobe

Število odgovorov MANJ KOT VČASIH za 4 do 6 presega število odgovorov BOLJ KOT VČASIH:
občuten upad pozitivnih vidikov z družino povezane samopodobe

Število odgovorov MANJ KOT VČASIH za 7 ali več presega število odgovorov BOLJ KOT VČASIH:
zelo izrazit upad pozitivnih vidikov z družino povezane samopodobe

ŠABLONE ZA VREDNOTENJE SP-DDO

Šablone posebej označujejo vprašanja, ki se vrednotijo nasprotno. Namenjene so kot pripomoček pri vrednotenju izpolnjenih odgovornih listov.

Šablone natisnite ali kopirajte na prosojno folijo.

Odgovorni list
SP-DDO oc

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	Nasprotno točkovanje
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	Nasprotno točkovanje
15	
16	Nasprotno točkovanje
17	
18	Nasprotno točkovanje
19	
20	
21	
22	Nasprotno točkovanje

Odgovorni list
SP-DDO op

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	Nasprotno točkovanje
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	Nasprotno točkovanje
15	
16	Nasprotno točkovanje
17	
18	Nasprotno točkovanje
19	
20	
21	
22	Nasprotno točkovanje

Odgovorni list
SP-DDO ock

1	
2	
3	
4	
5	Nasprotno točkovanje
6	
7	Nasprotno točkovanje
8	Nasprotno točkovanje
9	
10	Nasprotno točkovanje
11	
12	
13	Nasprotno točkovanje

Odgovorni list
SP-DDO opk, spk

1	
2	
3	
4	
5	Nasprotno točkovanje
6	
7	Nasprotno točkovanje
8	Nasprotno točkovanje
9	
10	Nasprotno točkovanje
11	
12	
13	Nasprotno točkovanje

VIRI, LITERATURA

- Beck, A.T., Brown, G.K., Steer, R.A., Kuyken, W. in Grisham, J. (2001) Psychometric properties of the Beck Self-Esteem Scales. *Behavior Research and Therapy*, 39, 115–124.
- Bracken, B. A., Bunch, S. in Keith, T. Z. (2000). Child and Adolescent Multidimensional Self-Concept: A Five-Instrument Factor Analysis. *Psychology in the Schools*, 37 (6), 483-493.
- Bracken, B. A. in Mills, B. (1994). School Counselors' Assessment of Self-Concept: A Comprehensive Review of 10 Instruments. *School Counselor*, 42 (1), 14-31.
- Butler, R. J. in Gasson, S. L. (2005). Self esteem/self concept scales for children and adolescents: A review. *Child and adolescent mental health*, 10 (4), 190-201.
- Byrne, B. M. (1996). Measures of self-concept for young children. V Barbara M. Byrne (Ur.) *Measuring self-concept across the life span: Issues and instrumentation. Measurement and instrumentation in psychology*. Washington, DC: American Psychological Association.
- Byrne, B. M. (1996). Measures of self-concept for preadolescents. [V Barbara M. Byrne (Ur.) *Measuring self-concept across the life span: Issues and instrumentation. Measurement and instrumentation in psychology*. (str. 85-124). Washington, DC: American Psychological Association.
- Byrne, B. M. (1996). Measures of self-concept for adolescents. V Barbara M. Byrne (Ur.) *Measuring self-concept across the life span: Issues and instrumentation. Measurement and instrumentation in psychology*. (str. 125-168). Washington, DC: American Psychological Association.
- Chen, Y. H. in Thompson, M. S. (2004). Confirmatory Factor Analysis of a School Self-Concept Inventory. *Prispevek na Annual Meeting of the Arizona Educational Research Organization, Tempe, AZ.*
- Coopersmith, S. (2002). *Self-esteem inventories manual*. Mind Garden, Inc.
- Crocker, J. in Wolfe, C. T. (2001). Contingencies of self-worth. *Psychological Review*, 108, 593-623.
- Dijksterhuis, A. (2004). I like myself but I don't know why: Enhancing implicit self-esteem by evaluative conditioning. *Journal of Personality and Social Psychology*, 86, 345-355.
- Donnellan, M.B., Tresniewski, K.H., Robins, R.W., Moffitt, T.E. in Caspi, A. (2005). Low self-esteem is related to aggression, antisocial behaviour, and delinquency. *Psychological Science*, 16, 328-335.
- Harter, S. (1982). The Perceived Competence Scale for Children. *Child Development*, 53, 87-97.
- Hay, I., Ashman, A. F. in Van Kraayenoord, C. E. (1998). Educational characteristics of students with high or low self concept. *Psychology in the Schools*, 35, 391– 400.
- Holaday, M., Callahan, K., Fabre, L. in Hall, C. (1996). A Comparison of Culture-Free Self-Esteem Scale Means From Different Child and Adolescent Groups. *Journal of Personality Assessment*, 66 (3), 540-554.
- Hong, E. in Perkins, P. G. (1997). Children's Responses to Self-Concept Questionnaires Administered in Differential Contexts. *Child Study Journal*, 27 (2), 111-127.
- Greenwald, A. G. in Farnham, S. D. (2000). Using the implicit association test to measure self-esteem and self-concept. *Journal of Personality and Social Psychology*, 79, 1022-1038.
- Gresham, F. M. (1995). Student Self-Concept Scale: Description and Relevance to Students with Emotional and Behavioral Disorders. *Journal of Emotional and Behavioral Disorders*, 3 (1), 19-26.
- Kobal Grum, D. (2000). *Temeljni vidiki samopodobe*. Ljubljana: Pedagoški inštitut.
- Laukkanen, E., Halonen, P. in Viinamaki, H. (1999) Stability and Internal Consistency of the Offer Self-Image Questionnaire: A Study of Finnish Adolescents. *Journal of Youth & Adolescence*. 28(1), 71-77.
- Lindfors, K., Elovainio, M. in Sinkkonen, J. (2005). Construct Validity of the Offer Self-Image Questionnaire and Its Relationship with Self-Esteem, Depression, and Ego Development . *Journal of Youth and Adolescence*, 34 (4), 389-400.
- Manning, M. A. (2007). Re-Framing How We See Student Self-Concept. *Education Digest: Essential Readings Condensed for Quick Review*, 72 (8), 36-41.

- Marsh, H.W. (1990). Self description questionnaire-1: Manual. Campbelltown, New South Wales: University of Western Sydney.
- Marsh, H. W., Martin, A. J in Hau, K. T. (2006). A Multimethod Perspective on Self-Concept Research in Educational Psychology: A Construct Validity Approach. V Michael Eid in Ed Diener (Ur.). Handbook of multimethod measurement in psychology. (str. 441-456). Washington, DC: American Psychological Association.
- Marsh, H. W. in Richards, G. E. (1988). Tennessee self concept scale: reliability, internal structure, and construct validity. *Journal of Personality and social Psychology*, 55 (4), 612-624.
- Michael, W. B., Kim, I. K. in Michael, J. J. (1984). The Factorial Validity of the Dimensions of Self-Concept (DOSC) Measure for a Sample of Eighth-Grade Children and for One of Community College Adults. *Educational and Psychological Measurement*, 44 (2), 413-421.
- Muris, P., Meesters, C. in Fijen, P. (2003). The self-perception profile for children: Further evidence for its factor structure, reliability, and validity. *Personality and Individual Differences*, 35, 1791-1802.
- Musitu, G., García, F., Gutiérrez, M., Krajnc, I. in Pecjak, S. (1998). SPA: Vprašalnik samopodobe. Ljubljana: Produktivnost, Center za psihodiagnostična sredstva.
- Parker, J. D. A., Bond, B. J., Reker, D. L. in Wood, L. M. (2005). Use of the Conners-Wells Adolescent Self-Report Scale (Short Form) with Children. *Journal of Attention Disorders*, 8 (4), 188-194.
- Patton, W. in Noller, P. (1994). The offer self-image questionnaire for adolescents: Psychometric properties and factor structure. *Journal of Youth and Adolescence*, 23, 19-41.
- Piers, E. V. in Herzberg, D. S. (2002). Piers-Harris Children's Self Concept Scale, Second edition. Los Angeles: Western Psychological Services.
- Rosenberg, M. (1965). Rosenberg Self-Esteem Scale. <http://www.angersolution.com/images/rosenbrg.pdf>
- Rubie-Davies, C. M. (2006). Teacher Expectations and Student Self-Perceptions: Exploring Relationships. *Psychology in the Schools*, 43 (5), 537-552.
- Searcy, A. D. (2007). Placing the Horse in Front of the Wagon: Toward a Conceptual Understanding of the Development of Self-Esteem in Children and Adolescents. *Child & Adolescent Social Work Journal*, 24 (2), 121-131.
- Wilson, P. (1998). Multidimensional Self Concept Scale: An Examination of Grade, Race, and Gender Differences in Third through Sixth Grade Students' Self-Concepts. *Psychology in the Schools*, 35 (4), 317-326.
- Young, E. L. in Sudweeks, R. R. (2005). Gender Differential Item Functioning in the Multidimensional Self Concept Scale with a Sample of Early Adolescent Students. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 38 (1), 29.

